

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2989/2545

พนักงานอัยการประจำศาลแขวงนครปฐมโจทก์ นาย ณัฐวิทย์ วัฒนะพันธ์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราฯ มาตรา 3, ป.วิ.อ. มาตรา 2, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ มาตรา 4, ป.วิ.อ. มาตรา 120, ป.วิ.อ. มาตรา 121, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4, พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2475 มาตรา 3, พ.ร.บ.ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2474 มาตรา 3

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยกู้เงินจากผู้เสียหายเพียง 50,000 บาท แต่ในสัญญากู้เงินระบุว่าจำเลยกู้ไป 60,000 บาท แสดงว่าเงิน 10,000 บาท ที่เกินมาคือดอกเบี้ยที่ผู้เสียหายคิดจากจำเลย ปรากฏว่าในสัญญา กำหนดเวลาใช้เงินกู้คืนภายใน 1 เดือน จึงเท่ากับเป็นการคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 20 ต่อเดือน เกินกว่าอัตราตามกฎหมาย ย่อมเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราฯ มาตรา 3(ก) การที่ผู้เสียหายรับเช็คพิพาทจากจำเลยเพื่อชำระหนี้เงินกู้ยืมซึ่งมีดอกเบี้ยที่ผู้เสียหาย เรียกเกินอัตราตามกฎหมายรวมอยู่ด้วย ถือว่าผู้เสียหายเป็นผู้กระทำผิดในส่วนของดอกเบี้ยที่คิด เกินอัตรา แม้ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คดังกล่าวก็จะถือว่าผู้เสียหายเป็นผู้เสียหายไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) แม้ผู้เสียหายที่เป็นผู้กระทำผิดจะ ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ มาตรา 4 ก็ตาม ก็ถือไม่ได้ว่ามีการร้องทุกข์ และสอบสวนโดยชอบตามกฎหมายแล้ว พนักงานอัยการโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120 และ 121

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยออกเช็คธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ลงวันที่ 12 เมษายน 2539 จำนวนเงิน 60,000 บาท ชำระหนี้เงินกู้ให้แก่นางศรีสุดา จาริพิบูลผู้เสียหาย ซึ่งเป็นหนี้ที่มีอยู่จริง และบังคับได้ตามกฎหมาย เมื่อเช็คถึงกำหนดธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน จำเลยมีเจตนาออกเช็ค โดยไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 และให้นับโทษจำเลยต่อจากโทษจำเลยในคดีอาญาหมายเลขดำที่ 1546/2541 ของศาลชั้นต้นจำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ ขอให้โทษต่อศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอัน เกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 จำคุก 1 เดือน ส่วนที่โจทก์ขอให้โทษจำเลยต่อจาก คดีอาญาหมายเลขดำที่ 1546/2541 ของศาลชั้นต้นนั้นเนื่องจากศาลชั้นต้นยังไม่มีคำพิพากษาใน คดีดังกล่าว จึงให้ยกคำขอส่วนนี้เสียจำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษากลับให้ยกฟ้อง โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2539 จำเลยได้กู้ยืมเงิน ไปจากผู้เสียหายจำนวน 50,000 บาท แต่ได้ทำสัญญากู้ระบุว่ากู้เงินผู้เสียหายไป 60,000 บาท ตกลงชำระคืนภายในวันที่ 12 เมษายน 2539 โดยจำเลยออกเช็คพิพาทลงวันที่ 12 เมษายน 2539 สั่งจ่ายเงินจำนวน 60,000 บาท มอบแก่ผู้เสียหายเพื่อชำระหนี้ดังกล่าว เมื่อเช็คพิพาทถึงกำหนดใช้ เงิน ผู้เสียหายนำไปเรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารตามเช็คปฏิเสธการจ่ายเงิน คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัย

ตามฎีกาของโจทก์ว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ โจทก์ฎีกาว่า ผู้เสียหายเบิกความยืนยันว่า จำเลยกู้ยืมเงินจากผู้เสียหายจำนวน 50,000 บาท โดยจำเลยยินยอมให้ค่าตอบแทนแก่ผู้เสียหาย 10,000 บาท และยังเบิกความตอบทนายจำเลยถามค้านยืนยันว่า ในการกู้ยืมเงินกันผู้เสียหายไม่ได้คิดดอกเบี้ยจากจำเลย แต่จำเลยเต็มใจให้เงินจำนวน 10,000 บาทแก่ผู้เสียหายเป็นสินน้ำใจทั้งหากมีการคิดดอกเบี้ยกันก็ควรมีการกรอกข้อความลงในข้อ 2 ของหนังสือสัญญากู้ยืมเงิน ดังนั้น เมื่อผู้เสียหายไม่คิดดอกเบี้ยจากจำเลย แต่จำเลยให้เงินจำนวนดังกล่าวเป็นสินน้ำใจจึงมีลักษณะเป็นการให้โดยเสนหา ทั้งนี้ต้นเงินจำนวน 50,000 บาท และเงินจำนวน 10,000 บาท จึงเป็นหนี้ที่มีอยู่จริงและบังคับได้ตามกฎหมาย เมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินเพราะเงินในบัญชีของจำเลยไม่พอจ่ายการกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดตามฟ้องแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 ฟังว่า เงินจำนวน 10,000 บาท เป็นค่าดอกเบี้ย ซึ่งผู้เสียหายคิดจากจำเลยในอัตราร้อยละ 20 เกินอัตราตามกฎหมายเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2475 มาตรา 3(ก) จำนวนเงินตามเช็คพิพาทจึงมีดอกเบี้ยเกินอัตราตามกฎหมายรวมอยู่ด้วยการออกเช็คพิพาทของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดตามฟ้อง โจทก์จึงไม่เห็นฟ้องด้วยนั้น เห็นว่า ตามหนังสือสัญญากู้เงิน ข้อ 2 ระบุว่า "ผู้กู้ยอมให้ดอกเบี้ยตามจำนวนเงินที่กู้ให้แก่ผู้ให้กู้ซึ่งละหนึ่งบาทต่อเดือนนับแต่วันทำสัญญานี้เป็นต้นไปจนกว่าจะใช้ต้นเงินหมด" หาใช่มิได้ระบุว่าผู้เสียหายไม่คิดดอกเบี้ยจากจำเลยตามที่โจทก์อ้างไม่ ซึ่งอัตราดอกเบี้ยตามที่ระบุไว้ดังกล่าวไม่เกินอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ตามบทบัญญัติมาตรา 654 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ให้ผู้ให้กู้เรียกจากผู้กู้เงินได้ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยกู้เงินจากโจทก์เพียง 50,000 บาท การที่ระบุในหนังสือสัญญากู้เงินว่า จำเลยกู้ยืมเงินจากผู้เสียหายไป 60,000 บาท จึงแสดงให้เห็นว่า เงินจำนวน 10,000 บาท ซึ่งเกินไปคือดอกเบี้ยที่ผู้เสียหายคิดจากจำเลย และตามหนังสือสัญญากู้เงินข้อ 3 กำหนดเวลาใช้เงินกู้คืนภายในวันที่ 12 เมษายน 2539 อันเป็นเวลา 1 เดือน นับแต่วันกู้ยืมเงินซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยจากเงินจำนวน 10,000 บาท แล้วจะเท่ากับร้อยละ 20 ต่อเดือนเกินกว่าอัตราตามกฎหมายย่อมเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2474 มาตรา 3(ก) การที่ผู้เสียหายรับเช็คพิพาทจากจำเลยเพื่อชำระหนี้เงินกู้ยืมซึ่งมีดอกเบี้ยที่ผู้เสียหายเรียกเกินอัตราตามกฎหมายรวมอยู่ด้วยถือได้ว่าผู้เสียหายเป็นผู้กระทำความผิดในส่วนของการดอกเบี้ยที่ผู้เสียหายคิดเกินอัตราตามกฎหมาย แม้ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คพิพาท ก็จะต้องถือว่าผู้เสียหายเป็นผู้เสียหายไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) แม้ผู้เสียหายจะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนและพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ก็ตามก็ถือไม่ได้ว่ามี การร้องทุกข์และสอบสวนโดยชอบตามกฎหมายแล้ว พนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดดังกล่าวได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120 และ 121 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษามานั้นศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

สุพัฒน์ บุญยุบล · สายันต์ สุรสมภพ · พิชิต คำแฝง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2989/2545>